

קונטרס

מַעֲלַת קְבָרֵי צְדִיקִים

יעורר ויחזק את כל בר ישראל, שיהיה רגיל לבוא אל קברי הצדיקים ולהתפלל שם, פי התפלול שאַדָּם מתפלל במקום גניזתם, מתקבלול לרחמים ולרצון לפני אדון כל ברוך הוא. ובפרטיות ידבר ממעלת הזוכה לבוא לציונו הקדוש של רבנו ז"ל בעיר אומן על ראש השנה, ואל מה זוכים לפעל שם.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אנס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוהרא"ש נ"י אָמַר: מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לִילָךְ עַל
קְבָרֵי צַדִּיקִים, הוּא יִרְגִישׁ שֵׁם אֶת הָאֶרֶת הַצַּדִּיק הַקְּבוֹר
שָׁם, פִּי בְּמָקוֹם גְּנִיזָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, שֵׁם שְׂרוּיָה נֶפֶשׁ
הַצַּדִּיק, וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁרַגֵּיל לְבֹא אֶל קְבָרוֹת הַצַּדִּיקִים
וּמִתְפַּלֵּל שָׁם, פִּי הַתְּפִלוֹת שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּמָקוֹם גְּנִיזָתָם,
מִתְקַבְּלוֹת מְאֹד בְּשָׁמַיִם. פִּי שֵׁם יֵשׁ אֲוִיר הַנַּח וְהַזָּד,
וְהַתְּפִלָּה עוֹלָה לְמַעְלָה.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תשמ)

קונטרס

מעלת קברי צדיקים

א.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, שאין עוד דבר יותר גדול מלהיות בקברי הצדיקים, כי במקום גניזתם שם מאיר האור אין סוף בגלוי רב מאוד מאוד; כי הצדיק כל ימיו מסר נפשו רק בשביל הקדוש-ברוך-הוא, כל רגע ורגע בטל עצמו לאין סוף ברוך הוא, והיה מוכן ומזמן להשחט ולהשרף אליו יתברך, אשר לנו הקטני ערף אין משג בזה, אל איזו דרגה הגיעו הצדיקים בזה העולם, לזאת כשבא היום שמסתלקים מזה העולם, נעשה יחוד גדול ועליון בכל העולמות על-ידי נשמתם, שעולה למעלה, וגורמת יחוד מיין נוקבין העולים אל מיין דוכרין, ומשם נמשך, שנשארת במקום קבורתם הארה מהיחוד העליון הזה. כי במקום גניזת הצדיקים, שם מתעורר אור הנח והנף, פמוכא

בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז), לְכֵן מְקוֹם
 זֶה הוּא הַמְּקוֹם שֶׁהַתְּפִלוֹת מִתְקַבְּלוֹת לְרַחֲמִים וּלְרְצוֹן
 לְפָנֵי אֲדוֹן כָּל, יוֹתֵר מִכָּל מְקוֹם בְּעוֹלָם, כִּי שָׁם מִנּוּחַ
 הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ שְׁמֵסֵר נִפְשׁוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו בְּשִׁבִיל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַתְּפִלוֹת אֵלוֹ שֶׁהָאָדָם מִתְּפַלֵּל שָׁם,
 מִתְקַבְּלוֹת לְרַחֲמִים וּלְרְצוֹן, וְעוֹלוֹת לְמַעְלָה. כְּגוֹן:
 כְּשִׁיְהוּדֵי בָּא אֶל קֶבֶר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי בְּמֵרוֹן
 וּמִתְּפַלֵּל בַּמְּקוֹם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, אֲשֶׁר הַצַּדִּיק הַזֶּה מְסֵר
 נִפְשׁוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו רַק בְּשִׁבִיל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזָכָה
 לְהֵיוֹת נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְגָלָה מֵה
 שְׁגָלָה אֶת כָּל פְּרָצוּף הָעוֹלָמוֹת: הָאֵיִדְרָא רַבָּא וְהָאֵיִדְרָא
 זוּטָא, אֶת הַתְּקוּנִים וּדְרוּשֵׁי הַזִּהָר, וְלָמַד עִם תַּלְמִידָיו
 גְּדֻלוֹת אֱלֹקוֹת; לְזֹאת אֵף שְׁרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי נִסְתַּלַּק
 לְעֵילָא וּלְעֵילָא, עִם כֵּן זֹאת הוּא נִכְלָל בְּחַיִּים, וּמְקוֹם
 גְּנִיזְתּוֹ טְהוֹר וְזוֹךְ, וּכְשֶׁבָּאִים לְהַתְּפַלֵּל עַל צִיוּנוֹ, הַתְּפִלָּה
 מִתְקַבֵּלֶת שָׁם וּמְרַצָּה מְאֹד. אוֹ כְּשִׁיְהוּדֵי בָּא אֶל הַצִּיּוֹן
 הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הָאָרֶץ ז"ל בְּצַפֶּת, אֵיזָה אֹר, אֵיזוֹ תְּשׁוּקָה
 נִמְשַׁכֶּת בּוֹ לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי
 פֹה מִנּוּחַ צַדִּיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, שְׁזָכָה לְגִלוֹת גְּלוּי אֱלֹקוֹת
 בְּמִדְרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה שְׁרַק יְכוּלִים לְזַכּוֹת. וַתַּלְמִידוֹ
 הַקְּדוֹשׁ רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל ז"ל הֶעֱלָה אֶת הַכָּל עַל הַכְּתָב,
 אֲשֶׁר אֵלוֹ הַסְּפָרִים: "עֵץ חַיִּים" ו"פְּרֵי עֵץ חַיִּים",
 "הַשְּׂמוּנָה שְׁעָרִים" וכו', שְׁרַשְׁם גַּם בְּנוֹ רַבִּי שְׂמוּאֵל

ויטאל ז"ל ושאר התלמידים, וגלה יחודי שמות רזי
 דרזין, סתרי נסתרות; כי האר"י הקדוש מסר נפשו כל
 ימי חייו בשביל הקדוש-ברוך-הוא, עד שנכלל לגמרי
 באין סוף ברוך הוא, וכשיהודי בא ומתפלל על ציונו,
 התפלות מקבלות מאד. או כשיהודי בא אל ציון
 הבעל-שם-טוב הקדוש במעז'בוז', אשר אומר על זה
 רבנו ז"ל, ששם המקום שמאירה קדשת ארץ ישראל
 גם בחוץ לארץ, כי הד' אמות של הבעל-שם-טוב
 הקדוש זי"ע נתקדשו בקדשת ארץ ישראל, אשר מסר
 נפשו כל ימי חייו בשביל עם ישראל, להגביה את המון
 העם, ונסע נסיעות כל ימי חייו, להעלות את האנשים
 הפשוטים, להחדיר בהם אלקות. וכן הניח תלמידים
 רבים, ששים גבורים שגלו את הקדוש-ברוך-הוא בגלוי
 כזה, שהאור אין סוף מאיר עד עתה בכח הבעל-שם-
 טוב הקדוש זי"ע. וכשיהודי בא אל ציונו הקדוש
 ומתפלל שם, בודאי תפלותיו עולות לרחמים ולרצון
 לפני הבורא יתברך שמו, כי שם הוא אורא דארץ
 ישראל, שם מנח צדיק קדוש, שהמשיך את קדשת ארץ
 ישראל גם בחוץ לארץ, פמובא בדברי רבנו ז"ל
 (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קט); על אחת כמה וכמה
 כשיהודי זוכה לבוא לציון הקדוש של רבנו נחמן
 מברסלב זי"ע בעיר אומן, אין לתאר ולשער גדל הזכות
 הזו, כי רבנו ז"ל הבטיח בחיים חיותו על-ידי שני עדים

כַּשֵּׁרִים וְצַדִּיקִים, שְׁאֲחַר הַסְתַּלְקוֹתָיו, כְּשֶׁאָדָם יָבוֹא אֶל צִיּוּנוֹ בְּעִיר אֹמֶן, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדָּקָה, וַיֹּאמֶר אֶת הַעֲשָׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים "תְּקוּן הַכֶּלֶלִי", אֶפְלוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאֵיו וְעוֹנוֹתָיו, הוּא מִבְּטִיחַ לְהוֹצִיאוֹ מִהַשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו. כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ, שָׂרָק צַדִּיק זֶה הַבְּטִיחָה, אָנִי חוֹשֵׁב שְׂאִין כָּבֵר נְסִיווֹת אִם כֵּן לָלַכְתָּ אִם לֹא. הִנֵּה יֵשׁ בְּעִיר אֹמֶן מְקוֹם גְּנִיזַת צַדִּיק קְדוֹשׁ רַבְּנוּ נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלַב זי"ע, שֶׁהַבְּטִיחַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ, שְׁמִי שָׂרָק יָבוֹא לְצִיּוּנוֹ — אִין מְשָׁנָה מָה הָיָה עֲבָרוֹ וְכוּ', אַף אִם יִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדָּקָה, וַיֹּאמֶר אֶת הַתְּקוּן הַכֶּלֶלִי, יַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה נְצַחִית; אֲזִי אִם יֵשׁ לְאָדָם קִצְתַּת שְׂכָל, הָיָה אוֹרֵז אֶת מַטְלִטְלֵיו וְנוֹסֵעַ וְטָס לְאוּמָן תַּכְּף-וּמְיָד, כִּי זוֹ זְכוּת כְּזוֹ שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כֶּלֶל, הֵיִשׁ עוֹד מְקוֹם בְּעוֹלָם, שֶׁצַּדִּיק הַבְּטִיחַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ?! אֲזִי בְּשִׁבִיל כַּמָּה מְאוֹת דּוֹלָר, כְּדָאִי לְהַפְסִידָה?! עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאֵז זְהוּ עֲנִין מִיָּחָד לְבוֹא לְאוּמָן. כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חיי-מוֹתֵרֵן, סִימָן תה): הֲרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא חֲדוּשׁ גְּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ שְׂאִין הַדְּבָר בִּירוֹשָׁה מְאֹבֹתִי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן לִי זֹאת בְּמִתְנָה, שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ מֵהוּ רֵאשׁ הַשָּׁנָה; וּבְרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֲנִי יָכוֹל לְתַקֵּן אֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ, שְׂכָל הַשָּׁנָה אַף אֲנִי יָכוֹל לְתַקְּנָם (שם סִימָן תו). יִשְׁנָם בְּנֵי-אָדָם כָּל-כָּף פְּגוּמִים וּרְחוּקִים, שְׂאִין יָכוֹלִים לְתַקְּנָם

כל השנה, אבל בראש השנה אמר רבנו ז"ל, אני יכול לתקנם. ולכן להיות בראש השנה באומן — אין דבר גדול מזה. מלבד זאת, אומרים חכמינו הקדושים (עין ביצה טז.), שבראש השנה דנים את האדם מה יהיה אתו כל השנה, הכל נדון בראש השנה, וגזר דינו נחתם ביום הכפורים. תתארו לעצמכם, אדם עומד לפני שופט בשר ודם — אם לחיים אם למות, ובנדאי פחדו גדול מאד, ועל-כן מביא עורך-דין גדול שיעזרהו במשפט, וככל שמשפטו מסבך יותר, הוא מחפש עורך-דין גדול יותר, שיהיה סגור טוב בעבורו. או כשאדם חולה במחלה ממארת, רחמנא לצלן, והרופאים התיאשו מרפואתו, ואומרים: אין לך תקנה. והנה אדם שומע שבאיזו עיר בקצה העולם ישנו פרופסור גדול היכול לרפאותו, אזי אינו שואל אף אחד, ואורז חפציו ונוסע לשם. ולכן בעיר אומן, מקום גניזתו של הצדיק הקדוש רבי נחמן מברסלב זי"ע, נמצא העורך-דין הגדול ביותר בעולם, באומן נמצא הרופא הממחה ביותר, בראש השנה דנים את האדם מה יקרה עמו כל השנה, על-כן אנו צריכים עורך-דין גדול מאד, שימליץ טוב בעדנו ויוציא משפטנו לאור, על-כן כדאי לנסע לאומן, אל ציון רבי נחמן מברסלב זי"ע לראש השנה. כמו-כן אנו צריכים רופא גדול מאד, פרופסור עצום, שיהפוך בזכותנו במשפט אים קדוש, על-כן כדאי לנסע למקום

גניזתו של רבי נחמן מברסלב זי"ע באומן. ואם יאמר אדם, יש לי מניעות גדולות להגיע הן מצד האשה, המשפחה ומצד עצמו וכו', אל יסתכל על שום מניעה, וידלג על הכל, כי הסמ"ך-מ"ם מפחד מאד שייבואו לשם לקבל תקון וכו', ולקבל ברכות וישועות על כל השנה, על-כן מביא מניעות רבות להניא את האדם שלא יסע; הן מעצמו שחושב שלא יסתדר שם, או אין לו כסף וכו', הן מהאשה, שאינה חפצה שישע, על-כן יש להסבירה בנעם וכדעת: הלא אני נוסע בעבורך, כי מי יודע מה נגזר עליך בשנה זו, או על הילדים, אזי עזרי לי להגיע לעורך-דין הגדול ביותר, שיוציא משפטנו לאור ונזכה בו. אם הבעל ידבר דברי טעם כאלו, ויסביר לאשה מה זה ראש השנה, מה זה אומן, אזי תתבטלנה כל המניעות מצדה. כי עקר המניעות זה מצד האשה, כי אם המשפחה או הידידים מתנגדים, לזה אין צריך להתיחס, אבל כשהאשה מתנגדת, יש להסבירה בנחת ובהבנה שנוסע למקום כזה, שיפעל בשביל כל המשפחה שנה טובה ומתקה, וימתיק את הדינים. כי נוסע לרופא הגדול ביותר, שיכול לרפאותו ואת בני משפחתו. בכך, אני בטוח שכשהאשה תשמע דבורים אלו, תגרשנו במקל לאומן; אשרי הזוכה להחדיר דבורים אלו לתוך לבו, ויעזרנו הקדוש-ברוך-הוא לכתיבה וחתומה טובה, ונזכה להיות באומן על

ראש השנה, ולפעל שם ישועות לכל עם ישראל.

ב.

בני ובנותי היקרים! בענין נסיעה לצדיקים בכלליות ונסיעה לרבנו נחמן מברסלב זי"ע בפרטיות, עליכם לידע, שחכמינו הקדושים אומרים (עין ראש השנה ח:): בראש השנה האדם נדון מה יהיה אתו כל השנה; כל השנה אדם נמצא בצרות וביסורים, ונכנס בחובות כאלו שלא תאר ושער כלל, לפתע פתאם נוחתת עליו צרה של הוצאה לפעל, או נופל עליו העני כרעם ביום בהיר, או לפתע נופל עליו חלי, והולך לרופא, ונתגלה שיש לו מחלה ממארת השם ישמר, אחד סובל על הלב, אחר על הכבד וכו' וכו', והצרה באה בפתאומיות ללא הודעה מקדמת, רחמנא לצלן, או ישנה תאנת דרכים וכו', פר מינן, ונהרגים בני משפחה, השם ישמר ויציל, ועוד כל מיני גזרות רעות, צרות ויסורים שעוברים על האדם במשך השנה, ואף אחד אינו קולט שישנו יום אחד בשנה, שזהו ראש השנה, אשר אז דנים את האדם מה יקרה עמו כל השנה, בראש השנה כל בני העולם עוברים לפניו יתברך כבני מרון, הכל נדונים בראש השנה, וגזר דינם נחתם ביום הכפורים, לזאת צריכים ביום זה להתנהג בכבוד ראש, ולא בקלות דעת,

כפי שנוכחים במציאות, אשר ישנם כאלו, שדיקא
 בראש השנה מבליים את הזמן. על-כן דבר גדול לנסע
 אל צדיקים לראש השנה. ומה יועיל הצדיק? הצדיק
 הוא השליח-צבור של עם ישראל, הצדיק כל השנה
 מתבודד להקדוש-ברוך-הוא, כל השנה דבוק בו
 יתברך, כל השנה מיחד יחודים קדושים להקדוש-
 ברוך-הוא, ואינו נפרד ממנו יתברך כרגע. וכשבאים אל
 צדיקים בראש השנה, הם מלמדים זכות בעבורינו,
 ובפרט רבנו נחמן מברסלב זי"ע, שהבטיח הבטחה
 קדושה עם שני עדים כשרים, שמי שיבוא לצינונו
 הקדוש בעיר אומן, ויתן פרוטה לצדקה ויאמר העשרה
 מזמורי תהלים, שהם ה'תקון הכללי, הוא מבטיחו
 שיוציאו מהשאל תחתית ומתחתיו (שיחות הר"ן, סימן
 קמא). ובפרט בראש השנה, זהו ענין גדול לבלי שעור
 לבוא לאומן, כי כך אמר רבנו ז"ל, אשר אפלו אלו
 האנשים שחטאו כל-כך ואיני יכול לתקנם כל השנה,
 [אשר אם רבנו ז"ל אומר, שאינו יכול לתקנם, בודאי
 אלו נשמות פגומות מאד, שחטאו מאד ועברו על כל
 התורה מאות פעמים], אף-על-פי-כן בראש השנה אני
 יכול לתקנם (ת"י מוהר"ן, סימן תו). זה ענין אחד שצריכים
 להשתדל בראש השנה לבוא דיקא לרבנו ז"ל. וענין
 שני, כפי שאמר רבנו ז"ל (שם, סימן תה): את ראש השנה
 קבלתי במתנה מאת הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ואני

יודע מה זה ראש השנה, לזאת מי שמאמין בי, אני מבקש, שתפרסמו לכל העולם כלו שיבאו אצלי בראש השנה. והענין הוא כן, אשר רבנו ז"ל הוא העורך-דין והרופא הגדול ביותר, היכול לרפא ולהוציא משפטנו לאור באפן הטוב ביותר. וכאשר עומד אדם לפני משפט גדול, יחפש עורך-דין גדול, שיוציאו זכאי במשפט, וכן אדם חולה אנוש, שנתאיאשו ממנו הרופאים, יחפש ויבקש בכל העולם רופא ממחה לרפאותו, ולא ישאל שאלות אם לנסע מקצה העולם ועד קצהו, העקר להגיע אל הרופא היכול להביא מזור למחלתו, כי חיינו יקרים מכל; כן הדבר אנו עומדים לפני משפט גדול ואים — ראש השנה, אשר אז דנים מה יקרה אתנו כל השנה, מי יחיה ומי ימות, מי במים ומי באש, מי יעני ומי יעשר וכו', השם ירחם, ורבנו ז"ל הוא העורך-דין הגדול ביותר, שיכול להוציאנו זכאים בדין, והוא הרופא הממחה ביותר היכול לרפאותנו מכל תחלואינו, ולהוציא משפטנו לאור. על-כן יראה כל אחד ואחד לעשות כל מיני פעולות שבעולם לשבר את כל המניעות ולנסע אל ציון רבנו ז"ל באומן בכל מחיר. וכידוע כל ענינו של רבנו ז"ל — להחדיר אמונה בעם ישראל, שכלם ישובו אליו יתברך, והסמ"ך-מ"ם יודע זאת, על-כן עשה רעש בשמים קדם ירידת נשמת רבנו ז"ל לזה העולם, ואמר,

שְׁהַנְשָׁמָה הַזֶּה לֹא תִרְדּוּ, כִּי אִם תִּרְדוּ, אֵין לִי כְּבוֹד מֵהַ
 לַעֲשׂוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם (עֵין סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֵׂה ז' מִהַזְּכוּב
 וְהַעֲכָבִישׁ); כִּי עֵקֶר הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל הוּא — לְחֻזֵק
 וּלְעוֹדֵד אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַכְנִיס בָּהֶם תְּקוּנָה, שְׁכָלָם
 יָשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה בְּאַהֲבָה, וְאִז כָּל הַעֲבֵרוֹת נִתְּהַפְּכוֹת
 וְנַעֲשׂוֹת לְזָכוֹת (יוֹמָא פו:). אֲבָל הַסֵּמ"ךְ־מ"ם מְבִיא תָּמִיד
 מִשְׁגָּעִים וּמְטַרְפִּים עִם כָּל מִינֵי שְׁמוֹת, שְׁנֹכְנָסִים בְּתוֹךְ
 בְּרִסְלָב, וְאֵין לָהֶם שׁוּם שְׂיָכוּת לְחִסְדוֹת בְּרִסְלָב,
 וְעוֹשִׂים לִיצְנוּת וְלוֹעֲגִים וְכוּ', וּמִזֶּה גּוֹרְמִים שְׁבִנֵי־אָדָם
 יַחֲשָׁבוּ שֶׁבְרִסְלָב הֵם אֲנָשִׁים לֹא שְׁפוּיִים, חֵס וְשָׁלוֹם.
 אֲבָל בְּאַמֶּת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! תִּדְעוּ, שְׁכָל אֱלוֹ
 הַמְּשַׁתְּגָעִים וְעוֹשִׂים דְּבָרֵי שְׁטוּת, וּמִתְנַהֲגִים בְּפָרְאוּת,
 וּמְמַצִּיאִים דְּבָרִים שְׂאֵין לָהֶם שַׁחַר וּמְקוֹר, עֲלִיכֶם לִידַע,
 שְׂאֵין לָהֶם שׁוּם שְׂיָכוּת לְרַבְּנּוּ ז"ל, זֶה רַק לִיצְנוּת גְּדוּלָה
 שְׁבָאָה מֵצַד הַסֵּטְרָא אַחְרָא, עֵקֶר הַשְׂיָכוּת לְכָל מִי
 שְׂרוּצָה בְּאַמֶּת לְהִיּוֹת מְקָרָב אֶל רַבְּנּוּ ז"ל — זֶהוּ לְלַמֵּד
 סִפְרֵיו, שְׁכַתּוֹב בָּהֶם לְהִתְחַזֵּק וּלְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. וְהַזְּמַן
 לְהִתְקָרָב לְרַבְּנּוּ ז"ל — זֶהוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּשִׁיְהוּדֵי בְּאֵ
 אֶז לְרַבְּנּוּ ז"ל, רַבְּנּוּ ז"ל מְתַקְנֵנוּ. לְזֹאת, בְּנֵי הַיְקָרִים!
 חֲמְלוּ עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם, חֲמְלוּ עַל נַפְשׁוֹת בְּנֵיכֶם
 וּבְנוֹתֵיכֶם, וְתִהְיוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן. בְּיָדָי זֶה קָשָׁה
 לַעֲזוֹב אֶת הָאִשָּׁה וְהַמְשַׁפָּחָה, אֲבָל עַל הָאִשָּׁה לְהִבִּין
 שְׂבַעֲלָה נוֹסֵעַ לְמָקוֹם קָדוֹשׁ כְּזֶה, שְׂיִכּוֹל לְהִמָּתִיק אֶת

הדין על כל השנה, ומביא מתנות לאשה ולילדים —
 בריאות ואריכות ימים. על-כן כל אשה ואשה צריכה
 לקחת מקל ולגרש את בעלה שירויץ לאומן, אשר שם
 יש עורף-דין גדול במאד מאד, ורופא עצום, שיוציא
 משפּטנו לאור אים קדוש; אשרי הזוכה להיות אצל
 צדיקים בראש השנה, ובפרט אצל רבי נחמן מברסלב
 זי"ע באומן, ויעזרנו הקדוש-ברוך-הוא, שנזכה לפעל
 שם שנה טובה ומתקה לכל עם ישראל.

ג.

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, שאי אפשר
 לזכות לתשובה אמתית, אלא על-ידי התקרבות
 לצדיקים אמתיים, שהם מקרבים את האדם לבורא
 יתברך שמו. כי כשיהודי מתרחק מהקדוש-ברוך-הוא,
 נעלם ונסתר ממנו גלוי שכינה, שאין הוא זוכה לראות
 אותו יתברך. עד שרואים בני-אדם, שכל-כף נפלו
 בעיניהם, עד שנדמה להם כאלו עזב אלקים את הארץ,
 וכאלו הכל טבע ומקרה ומזל, וכל דאלים גבר,
 שוכחים שהוא יתברך נמצא אתנו בזה העולם, ומחיה
 ומנהיה ומקיים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי,
 מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך. כי כף
 אומרים חכמינו הקדושים (חל"ז ז): אין אדם נוקף

אֶצְבְּעוּ מִלְמָטָה, אֵלָא אִם-כֵּן מַכְרִיזִין עָלֵינוּ מִלְמַעְלָה; אֵין מְקַבְּלִים מִכָּה קִטְנָה בְּאֶצְבַּע הַקִּטְנָה, מִבְּלֵי שְׁהַכְרִיזוּ לְמַעְלָה בְּשָׁמַיִם, עַד כְּדֵי כֶּף גְּדֻלָּה הַשְּׁגָחְתּוּ הַפְּרָטִי פְּרָטִית. בְּנֵי-אָדָם מְקַנְאִים זֶה בְּזֶה, אִף כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא לַח): אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן לְחֻבְרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגְעַת בְּמְלָכוֹת חֻבְרָתָהּ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא; אָדָם אֵינוּ יָכוֹל לְנַגֵּעַ בְּמָה שְׁשִׁיף לְחֻבְרוֹ, אִף שְׁנַדְמָה לְפִלוֹנִי, שְׁהֵנָה זּוּלְתּוֹ פְּתַח עֶסֶק מוּלוֹ, וּבּוּדֵאֵי יִטַּל פְּרַנְסָתּוֹ, אִף אֵין זֶה כֶּף, כִּי הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְּׁגָחַת פְּרָטִית מִמְּנוּ יִתְבְּרַךְ. וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרַגְיָתָא מִן שְׁמַיָּא מְנוּ לֵיהּ; אֶפְלוּ אָדָם הַמְּמַנָּה עַל הַבִּיּוּבִים, שְׂזוּ עֲבוּדָה בְּזוּיָהּ, גַּם-כֵּן מִשְׁגָּח מִלְמַעְלָה; וְלָמָּה אָדָם אֵינוּ זּוֹכֵה לְרֵאוֹת כָּל זֹאת? כִּי הָעֵינַיִם שְׁלוֹ עוֹרוֹת. מֵאֵין בָּא דְבַר כְּזֶה? מִחֲמַת שְׁחָטָא נְגִדוּ יִתְבְּרַךְ, וְאִז נִתְקַיִם אֶצְלוּ (יִשְׁעִיָּה נט, ב): "כִּי אִם עֲוֹנֹתֵיכֶם הִיוּ מִבְּדֵלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם"; עַל-יַדֵּי שְׂאָדָם חוּטָא, עוֹשֶׂה מְחִיצָה בֵּינוּ לְבֵין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאֵינוּ רּוֹאֶה, וּכְשֶׁלְּאָדָם חֲשָׁף, אֲזִי מָרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד; כִּי אֵין עוֹד אָדָם מְקַלֵּל יוֹתֵר מִזֶּה שְׂיֵשׁ לוֹ עֵינַיִם וְאֵינוּ רּוֹאֶה. כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים קמו): אֵין צַעַר גְּדוֹל וְאֵין יִסּוּרִים גְּדוֹלִים וְקָשִׁים כְּעוֹרוֹן עֵינַיִם; כָּל צַעַר אֲבָל לֹא צַעַר עוֹרוֹן, בַּר מִיָּנָן; כִּי עוֹר חָשׁוּב כְּמַת, הַסּוּמָא אֵין לוֹ שְׁבַע, בְּכָל אֲשֶׁר אוֹכֵל, מְרַגֵּשׁ שְׂאוּכַל קָשׁ. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן,

חלק א', סימן עו) על מאמרם ז"ל (יומא עד:): הסומא אין לו שבע, כל אשר עושה אין לו שביעה, תמיד הוא בבחינת צמאון, בבחינת רעבון. וכל זה בא לאדם מחמת רב חטאיו, עד שיש בני-אדם שמרים ומרוזים להם החיים. ואיך בכל זאת יכולים לשוב בתשובה? רק על-ידי הצדיק; כשיהודי זוכה ומתקרב אל הצדיק האמת, שהוא אבוקה, אביק באור התורה (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'), חתיכת אש, דבוק בחי החיים בו יתברך, אזי נפתחות גם לו העינים, נפתחים גם לו הגידים, ומרגיש אלקות. לזאת אי אפשר להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, אלא על-ידי התקרבות אל הצדיקים. וזאת אנו מוצאים מאז שאברהם אבינו גלה ופרסם את הקדוש-ברוך-הוא בכל העולם כלו, שלא היו יכולים להיות יהודים, אלא אם באו אל אברהם אבינו, ואחר-כך אל יצחק אבינו ויעקב אבינו, ואחר-כך אל משה רבנו שהוריד את התורה, אשר בלעדיו לא הייתה לנו תורה, ולא היינו מבינים אותה, ואחר-כך יהושע והזקנים והנביאים ואנשי כנסת הגדולה, הגאונים שבכל דור ודור, המקבלים והצדיקים שבכל הדורות, שהם תמיד דבוקים בהקדוש-ברוך-הוא, ואף פעם אינם נפרדים ממנו יתברך. לזאת מי שרוצה לשוב בתשובה, מכרח להתקרב אל הצדיק האמת, שהוא יפקח את עיניו, ויזכה לראות אלקות על ידו. ואומרים חכמינו

הקדושים (חלין ז'): גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן, שזו המעלה למי שבא אל קברות הצדיקים, אשר הם נקראים חיים. כגון: אם אדם זוכה, ונוסע אל קבריהם של האבות הקדושים בחברון, איזו זכות היא זו לשפוף שם את לבו אל קונו, איזו מעלה היא זו להפיל צקון לחשו במקום גניזתם של אבותינו הקדושים: אברהם, יצחק ויעקב, אשר אין לתאר ולשער כיצד מתקבלות תפלותיו לרחמים ולרחצון — הן הגברים והן הנשים, ואיזה רעש עושים הם בשמים. וידוע אשר תפלת האשה עושה רשם גדול בשמים, כמאמרם ז"ל (עין בבא מציעא נט.): אשה — דמעוטיה מצויות; ואצלו יתברך חשובה מאד תפלה עם בכי, לזאת כשאשה באה לקבר צדיק קדוש, ושופכת לבה בדמעות, תפלתה מתקבלת, והארת הצדיק מאירה עליה, ויכולה לפעל כל אשר צריכה. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו לילך אל קברי הצדיקים. אם אדם זוכה ונוסע אל קבר רחל אמנו, ומבקש שם כל צרכיו, ובפרט אשה הבאה לשם, ושופכת לבה לפני בורא עולם, רחל אמנו מנחמת אותה: "בתי היקרה! אל תדאגי, פעלת בתפלתך, לכי לביתך וראי ישועה". וכן אם יהודי בא ושופף לבו בקבר רחל אמנו, היא מנחמת אותו ואומרת: "בני! לך לביתך, תפלתך נתקבלה לרחצון". וכן כשיהודי בא לקבר יוסף הצדיק, איזו זכות

היא זו! יוסף הצדיק, שזכה להיות נוטר הברית, שבזכותו עם ישראל החזיקו מעמד במצרים, בזכותו ישראל פרשו מעריות, ולא התבוללו בין הגויים, כשִׁיהודי בא לציונו הקדוש, ומפיל תחנה לפני בורא עולם, איזה רעש עושה שם. וכן כשִׁיהודי בא אל ציון דוד המלך, ושופך לבו שם, איזו זכות היא זו! דוד המלך, שחבר ספר תהלים, ששבעים שנה רק שר שירות ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא. כמו-כן שאר קברי הצדיקים, תנאים ואמוראים, כשִׁיהודי בא ושופך צקון לחשו במקום גניזתם, שם המקום מסגל מאד, שתפלותיו תתקבלנה בשמים. כשבאים לקבר רבי שמעון בר יוחאי, איזו ערבות ונעימות חשים שם, אצל התנא הקדוש הזה, שלמד זכות על כלל עם ישראל עד סוף כל הדורות, התנא הקדוש, שגלה אלקות במדרגה הכי עליונה, שחבר סודות ורזין בספר הזהר ובתקוני זהר. איזו זכות לאשה לבוא לשם ולהתפלל בציונו הקדוש במרון. ובזה שבא יהודי לקברי הצדיקים, נפקחות גם עיניו, ומתחיל לראות אלקות. וכן בקבר האר"י הקדוש בצפת, וקבר ה"בית יוסף" וכו', איזו זכות היא זו להתפלל שם, אשר התפלות מתקבלות לרצון לפני אדון כל. אם יהודי מבקש ושוטח בפיו לבוראו: "עשה למען הצדיקים הקדושים, ובזכות שמסרו נפשם בשבילך יתברך, תשמע גם תפלתי", אינו

זו משם עד שנושע וכו'. ודבר זה שיף הן לאיש והן
 לאשה, אשר מקום קברי הצדיקים מסגל לשמיעת
 התפלות. כשיהודי נוסע לקבר הבעל-שם-טוב הקדוש
 במעז'בוז', אשר צדיק זה גלה את הקדוש-ברוך-הוא
 בגלוי נורא ונפלא כזה, וכן בשאר תלמידיו הקדושים,
 המפזרים ברחבי העולם, איזו זכות היא זו להיות בכל
 ציון של כל תלמיד ותלמיד, ולבקש רחמים על עצמו.
 אשר זכות הצדיקים מתעוררת, והם מבקשים את
 הקדוש-ברוך-הוא: "רבנו של עולם, תרחם על האיש
 או האשה האלו, הזקוקים לישועה. על אחת כמה
 וכמה באין ערף, כשאדם זוכה ונוסע לציון הקדוש של
 רבי נחמן מברסלב זי"ע בעיר אומן, אין לתאר ולשער
 את גדל הזכות הזו, כי רבנו ז"ל הבטיח על-ידי שני
 עדים, שמי שיבוא לציונו בעיר אומן, ויתן שם פרוטה
 לצדקה, ויאמר את העשרה מזמורי תהלים, שהם
 התקון הכללי, אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו
 ועוונותיו, יוצאו מהשאל תחתית ומתחתיו. אזי מי
 שזוכה לשמע דבורים אלו, כבר בורח לשם ללא
 שהיות; כי כלנו אין פנינו יפות כלל, וכלנו יודעים מי
 אנו, בעוונותינו הרבים, אין איבר אחד שלם אצלנו, עם
 כל איבר ואיבר חטאנו לפניו יתברך, רחמנא לצלן, עם
 כל גיד וגיד פשענו נגדו יתברך, אנו מלאים חטאים
 ועוונות, לזאת עובר עלינו מה שעובר, עוברת עלינו

כל-כף הרבה מרירות. והנה אנו רוצים את הקדוש-
 ברוך-הוא, רוצים לשוב בתשובה, ואיננו יודעים את
 הדרך, אף הבורא יתברך שמו שלח בדור האחרון הזה
 צדיק קדוש, שהוא רבי נחמן מברסלב זי"ע, אשר
 הבטיח להקדוש-ברוך-הוא, שיחזיר את כל עם ישראל
 בתשובה, וגלה ופרסם לכל העולם: "אין שום יאוש
 בעולם כלל", אפלו שאדם עשה כל החטאים שבעולם,
 עדין יש לו תקוה, ויכול לשוב אליו יתברך בתשובה
 שלמה. והבטיח הבטחה כזו, שמי שרק יבוא אל ציונו
 הקדוש, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר את ה'תקון
 הכללי, אזי יעשה לו טובה נצחית. ועל-כן אשרי
 ואשרי האדם שאינו מטעה את עצמו, אלא מתקרב אל
 כל הצידיקים האמתיים, אשר חיים אתנו בדור הזה, וכן
 הולך אל כל קברי הצידיקים הקדושים אשר בארץ
 המה, ושוחח בפיו אליו יתברך, ומבקש מלפניו: "אנא
 השם, בזכות הצידיקים אני רוצה לשוב בתשובה. אנא,
 רבוננו של עולם, פקח עיני שאזכה לשוב אליך" וכו';
 אין לתאר ולשער את מעלתו, ומה נעשה בשמים על
 ידו, כי הצידיקים הקדושים כל-כף שמחים שבאים אל
 קבריהם, ובפרט רבנו נחמן מברסלב זי"ע, שאמר פעם
 לכתו: "אם תבואי אל ציוני ותצעקי: 'אבא, אבא',
 אשמע כל אשר תבקשי, ואעשה רצונך". לזאת, בני
 ובנותי היקרים! הבה נבקר בקברי הצידיקים, ובפרט

בְּקָבֶר רַבָּנוּ נַחֲמָן מְבָרְסָלָב זי"ע בְּעִיר אוּמָן. וְנִצְעַק:
 "רַבִּי, רַבִּי, תִּפְעֵלוּ בְּשִׁבְלֵי יְשׁוּעָה. רַבִּי, רַבִּי, אָנִי נִמְצָא
 בְּצָרָה גְדוֹלָה". וְתֹארוּכּוּ בְּתַפְלָה, וְתִסְפְּרוּ שָׁם אֶת כָּל
 לְבַבְכֶם, וְאַל תִּרְפוּ וְתִבְקְשׁוּ: "עֲשׂוּ לִמְעַן נִשְׁמָתִי, שְׂאֻזְכָּה
 לְתַקוּן נִצְחִי"; וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִיעַ עֲלֵיכֶם שְׁפַע
 בְּרָכָה וְהִצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְתִתְבָּרְכוּ מִפִּי אֵל
 עֲלִיוֹן.

ד.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, אֲשֶׁר לְהִיּוֹת
 בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָן, אֵין עוֹד דְּבַר גְּדוֹל מְזֵה. רַבָּנוּ ז"ל
 אָמַר: הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לִי מִתְּנָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
 שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ מַה זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִף שְׂצַדִּיקִים אַחֲרַיִם
 לֹא הִקְפִידוּ שְׂיָבֹאוּ אֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אָנִי כֵן מִקְפִיד
 שְׂיָבֹאוּ אֵלַי לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְאָמַר (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן תַּג):
 הֲרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְהִיא פְּלֵא אֶצְלֵי עַל
 הַמְקַרְבִּים שְׁלִי שְׂמֵאֲמִינִים בִּי וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּלֵם
 לְהִיּוֹת אֶצְלֵי עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְהִזְהִיר לַעֲשׂוֹת כְּרוּז, שְׁכַל
 מִי שְׁסָר לְמִשְׁמַעְתּוֹ יָבֹא אֶצְלוֹ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה אִישׁ בֵּל
 יַעֲדֵר. וְרַבָּנוּ ז"ל אָמַר: "כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ צְרִיכִים אֶת
 הֲרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי, לֹא מִבְּעֵי אֲתָם כָּלְכֶם תְּלוּיִים
 בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי, אֶלֶּא כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ תְּלוּיִים בְּרֹאשׁ

השנה שלי"; בראש השנה דנים את האדם מה יקרה עמו כל השנה. אדם רואה שהיה לו כשלוך גדול בחיים עד עתה, לא הלך לו במה שרצה, אבד כסף, אבד יחס, כבוד, רחמנא לצלן, שומעים בכל יום מחלות, תאנות דרכים, השם ישמר, אדם יוצא מהבית בריא ושלם, ולפתע פתאום איננו מחמת פצוץ או שאר אסונות, רחמנא לישזכן, והנה יש צדיק קדוש כרבי נחמן מברסלב זי"ע, שבקש כל-כף שנבוא אליו לראש השנה, אשר אז יכול לעזור לנו להיות המליץ ישר שלנו על כל השנה, אני ישתדל כל אחד ואחד לבוא אצלו ביום הדין הקדוש והנורא. ואם אשתו מסרבת שיסע וכו', עליו לומר לה: "דעי לך, אני מכבדך ומערך אותך מאד, ורוצה לעשות בעבורך הכל, אבל הכתבת לקבל את כל ההשפעות היא — באומן, אתן לך הכל, אבל אל תמנעי אותי מלהיות בראש השנה באומן, ומה שיהיה לי יהיה גם לך, אדרבה אני רוצה שיהיה טוב לך ולילדים, ואם לא תמנעי אותי להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה, אפעל ישועות לךל המשפחה". אף שאיננו מבינים מה ואיך ולמה, עם כל זאת אם היה צדיק שהבטיח הבטחות גדולות על כף, אני אני בטוח, שאם הבעל יסביר בנעם ובנחת את חשיבות הענין להיות באומן בראש השנה — האשה תסכים. כי גם האשה רוצה נחת, בריאות, שלום-בית וכו' וכו' פרנסה,

יְלָדִים וְכוּ', אֲזִי אִם יִסְבְּרָה בְּעֵלָה בְּטוֹב טַעַם וּבְהִבְנָה,
 הִיא תִקְבַּל אֶת הַדְּבָרִים, כִּי "דְבָרֵי חֲכָמִים בְּנִחַת
 נִשְׁמָעִים" (קֹהֶלֶת ט, יז). אָבֵל אִם הָאִשָּׁה מִתְעַקֶּשֶׁת, יֹאמֶר
 לָהּ: "דַּעֵי לָךְ, הָעֵתִיד שְׁלִי תִלְוִי רַק בְּשָׁנֵי יָמִים אֵלּוּ
 שְׂאֵזֻכָּה לְהִיּוֹת בָּהֶם בְּאוֹמֵן. וְאֵינֶנִּי רוֹצֵה לְהִיּוֹת כְּשִׁלּוֹן,
 אֵינֶנִּי רוֹצֵה לְגַמֵּר כָּל הַשָּׁנָה בְּבֵית-חֹלִים, אֵינֶנִּי רוֹצֵה
 וְכוּ', אֶף שְׂאֵנִי אוֹהֶבְךָ, אָבֵל פֹּה תִלְוִי כָּל עֵתִידִי" וְכוּ'.
 אִם יִדְבֵּר עִם הָאִשָּׁה בְּשָׁפָה יָפָה, אֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁהִיא לֹא
 תִתְנַגֵּד, אֲלֹא תִקַּח מִקָּל וּתְגַרְשָׁנוּ לְנִסְעַ לְאוֹמֵן. וְאֶף
 שְׂאֵין הַתְּנָאִים כְּשִׁירִים בְּיוֹתֵר לְשִׁהוּת שָׁם, וְאֵין רָמַת
 הַנִּקְיוֹן נְאוֹתָה וּנְעִימָה, וּתְנָאֵי הַמְּגוּרִים וְהַשָּׁנָה קָשִׁים
 מְאֹד, כִּידוּעַ לְכָל מִי שֶׁהָיָה שָׁם כְּבָר פַּעַם, עִם כָּל זֹאת
 כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר בָּאִים לְשָׁם רַק לְשֵׁם שְׂמִים, רַק
 מִפְּנֵי שְׂרָבִי נִחְמָן מִבְּרִסְלָב זי"ע אָמַר, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים
 לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָם יְשׁוּעוֹת לְכָל הַשָּׁנָה. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ
 שֶׁהָיָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל. אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי
 הָאִשָּׁה שֶׁתְּעוֹר לְבַעֲלָהּ!

ה.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה אֲשֶׁר אֵינָה
 סוֹמְכֶת רַק עַל כָּף שֶׁבְּעֵלָה נוֹסֵעַ לְקַבְרוֹת הַצַּדִּיקִים,
 וּמִבְקֵשׁ בְּעֵדָה וּבְעֵד כָּל מִשְׁפַּחְתָּהּ, אֲלֹא אֶף הִיא

בעצמה טורחת ומשתדלת לילך למקום גניזת הצדיקים, ולהעתיר ולשפך דמעות לפני בורא עולם, שימלא משאלות לבה לטובה, ובפרט כשפאה לציון רבנו נחמן מברסלב זי"ע, כי מצוה בו יותר מבשלוחו (קדושין מא.); ולכן אשה פקחית נוסעת בעצמה גם-כן לציון רבנו ז"ל. כמאמר רבנו ז"ל, שאם בני-אדם היו יודעים את מעלת תפלת האשה בשמים, היו מתפעלים; כי לאשה יש כחות הנפש בלתי רגילים לפעל אצלו יתברך, ובפרט כשפאה אל קברות הצדיקים בכלליות, ואל הציון הקדוש של רבי נחמן מברסלב זי"ע בפרטיות. ולכן אשרי האשה הזוכה לנסע לאומן. אבל אם אינה יכולה, לפחות תשלח את בעלה שיזכה להיות שם. כי בני ובנותי היקרים! עליכם לידע, שבאשר האשה עוזרת לבעלה ללמד תורה, היא מתחלקת עמו חלק כחלק; כשאשה שולחת את בעלה לבית-הכנסת להתפלל במנין, כששולחת אותו לבית-המדרש ללמד תורה, היא מקבלת חצי משכרו. כמאמר ז"ל (ברכות יא.): גדולה הבטחה שהבטיחן הקדוש-ברוך-הוא לנשים יותר מן האנשים. וכן אמרו: נשים במאי קא זכייין? באקרויי בנייהו לבי פנישתא; אשר הזכות הזו שמוליכות את הילדים ללמד תורה ומחכות לבעליהן, היא עומדת להן לנצח. וכן כשהאשה פקחית, ושולחת את בעלה לציון רבנו נחמן מברסלב זי"ע בעיר אומן

לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, תִּהְיֶה מִבְּטַחַת, שֶׁשָּׁנָה זוֹ תִּהְיֶה לָהֶם שָׁנָה טוֹבָה וּמְתֻקָּה. כִּי רַבְּנוּ נַחֲמָן זי"ע הִבְטִיחַ וּפְרָסָם, שְׁכָל הָעֲנִיָּן שְׁלוֹ הוּא רַק רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאָמַר: הֵן אָמַת שֵׁשׁ צְדִיקִים שְׂאוֹמְרִים אַחֲרַת, וְשׂוֹאֲלִים עָלַי קִשְׂיָה — מֵה פִּתְאֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה, הֲלֹא מִמִּילָא יֵשׁ עָלַי קִשְׂיוֹת, אֲזִי תִּהְיֶה עוֹד קִשְׂיָה. אָבֵל אָנִי אוֹמֵר לָכֶם: מִי שֶׁמֵּאֲמִין לִי וְסָר לְמִשְׁמַעְתִּי — שְׁיָבוֹא לְאוֹמֵן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וַיִּפְעַל שֵׁם שָׁנָה טוֹבָה. אֲשֶׁר כִּידוּעַ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דְּנִים אֶת הָאָדָם מֵה יִהְיֶה עִמּוֹ כָּל הַשָּׁנָה, וְאִךְ אֶחָד אֵינִי יוֹדֵעַ כִּיצַד יְדוֹנוּהוּ, וּמֵה יִהְיֶה גְזֹר דִּינוֹ; שׂוֹמְעִים בְּכָל יוֹם צָרוֹת, בַּר מִיָּנָן, שְׂרָפוֹת, הֲרִיגוֹת, תְּאֲנוֹת דְּרָכִים, הַשֵּׁם יִשְׁמַר, חֲלָאִים רָעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אָדָם אֵינִי בְּטוֹחַ מִרְגַּע לְרְגַע, וְהַכֹּל נִגְזָר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, לְזֹאת צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶצֶל צְדִיק שֶׁהִבְטִיחַ, שְׁמִי שִׂיִּהְיֶה אֶצְלוֹ, הוּא יִפְעַל בְּשִׁבְלִי לְכָל הַשָּׁנָה, וְלֹא עוֹד אֶלָּא, שְׁלֹא הָיָה צְדִיק בְּעוֹלָם שֶׁהִבְטִיחַ הִבְטַחֹת כְּאֵלוֹ כְּרַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב זי"ע, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה הַמְּגַרֶשֶׁת אֶת בַּעֲלָהּ, שְׁיִלֵּךְ לְאוֹמֵן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאוֹמֶרֶת לוֹ: "בַּעֲלִי הִיָּקֵר! אַתָּה מְכָרַח לְהִיּוֹת בְּאוֹמֵן וּלְבַקֵּשׁ עָלַי, עַל יְלָדִי, עַל הוֹרֵי וְעַל כָּל מְשִׁפְחָתִי". וְלֹא רַק שֶׁהָאִשָּׁה תִּתְחַלֵּק עִמּוֹ בַּשָּׂכָר, אֶלָּא כְּמַעַט אֶת כָּל הַחֵלֶק הִיא תִּקְבֹּל, כִּי כִּן אוֹמֵר הַתַּנָּא (אֲבוֹת פָּרָק ה'): לְפוּם צִעְרָא אֲגָרָא — לְפִי הַצֵּעַר הַשָּׂכָר; וְלִמְעֵשָׂה, הָאִשָּׁה נִשְׂאֶרֶת לְבַד, כָּלָם

הולכים לבית-הכנסת, אבות ובנים וכו', ובעלה איננו בבית, אלא נסע לאומן, והיא סיעה לו לנסע, אזי יען פי צערה רב — שצרה גדול מאד! לזאת, הדבר הראשון שצריכים הבעלים להתפלל עליו באומן, זהו — על האשה והילדים, פי רק בזכותה הם שם. ואני יודע, שקשה מאד להשאר לבד, עם כל זאת אם היתה האשה יודעת מה בעלה פועל בשבילה, בעבור הילדים לכל השנה, היתה מגרשתו, כאמור, במקל וכו' ובלבד שיסע. אשרי האשה המסיעת לבעלה לנסע לציון רבנו נחמן מברסלב זי"ע בעיר אומן לראש השנה, ואז בודאי תקבל חצי משכר בעלה; ויכול מאד להיות, שאשה הזוכה לגרש את בעלה במקל, שיהיה בראש השנה אצל ציון רבנו נחמן מברסלב זי"ע, תקבל את כל השכר. ואשרי האשה שאינה מטעה עצמה כלל, רק מסתכלת ומתבוננת מה קורה היום בעולם, רחמנא לצלן, אילו גזרות רעות?! אילו מחלות וחקלאים רעים?! אילו עניות ויסורים ושאר מרעין בישין הבאים על האדם בפתע פתאום, שלא חלם ולא שער כלל כזאת! והנה יש מקום בעולם הזה, שנמצא שם צדיק קדוש ונורא שהבטיח, שמי שיבא אליו בראש השנה ביום הדין, אשר דנים בו את האדם על כל השנה, שיעשה לו טובה נצחית בשנה הזו. לב מי לא יתעורר לקחת את גופו ולהוליכו אל ציונו הקדוש של רבנו

נחמן מברסלב זי"ע, ויאמר לעצמו: "יעבר עלי מה, הגוף שלי צריך להיות בראש השנה – יום הדין והנורא, אצל העורף-דין הכי גדול בעולם, שהבטיח לעשות טובה לכל הבאים אליו בראש השנה". היש עוד מניעות, היש עוד ספקות על זה?! הלא לפתי נדמה מי שחושב פעמים! וכן על האשה להיות פקחית, ולהבין ולהשפיל מה קורה בעולם. וכי יש מקום שיכולים לפעל שם בראש השנה, לשנות את התקציב הדל, ולקבל תקציב גדול על כל השנה?! וכן לפעל שם לכל השנה בריאות השלמה לכל המשפחה ועוד טובות רבות לאין ערוך! הלא היא צריכה לקחת מקל ולגרש את בעלה לנסע לשם, ולא להיות לו מונע ומעכב. אדרבה! בזה שבעלה יהיה באומן אצל רבנו נחמן מברסלב זי"ע, יביא בחזרה ישועות גדולות. אשרי מי שאינו מטעה עצמו בזה העולם כלל, אלא רגיל לברח בכל פעם אל קברי הצדיקים קדושים אשר בארץ המה, ושוטח כפוף ברחמים ובתחנונים שם בתפלה. ואשרי ואשרי מי שבא אל ציון רבנו נחמן מברסלב זי"ע בעיר אומן, אשר הבטיח בחיים חיותו, מי שרק יבוא אל ציונו הקדוש, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר שם העשרה מזמורי תהלים הנקראים: "תקון הכללי", שיהיה לו תקון נצחי, אשרי לו!